

NPV-Levensverklaring

Informatie over

de NPV-Levensverklaring

Uw wil vastgelegd voor later

Nadenken over later

Er kan een dag komen dat u zelf niet meer kunt aangeven welke zorg u wilt. Voor dat moment is er de NPV-Levenswensverklaring.

Misschien heeft u helemaal geen behoefte om nu al na te denken over ziekte of ouderdom. Voor jonge mensen kan dat nog ver weg lijken. Ook voor ouderen kan het moeilijk zijn om over de toekomst na te denken. Toch is het verstandig om te bedenken wat u belangrijk vindt in de zorg bij ziekte en sterven.

Levensvragen

Als u nú de tijd neemt om na te denken over levensvragen rond ziekte, pijn en lijden, kunt u dat in alle rust doen. U kunt uw naasten daar ook bij betrekken. Hoe wilt u bijvoorbeeld verzorgd worden als u tijdelijk buiten bewustzijn bent door een ongeval? Of als u misschien dement wordt? Het is fijn als u weet welke zorg u in zo'n situatie wilt ontvangen. Bij een ziekbed moet er soms snel besloten worden over behandelingen. Als uw wil dan bekend is, weten artsen beter hoe ze de zorg kunnen geven die bij u past.

Uw wil vastleggen

De NPV heeft de Levenswensverklaring opgesteld zodat u uw wil ook kunt vastleggen. Dat kan nodig zijn voor situaties waarin u zelf niet meer kunt aangeven wat u wilt. Het is een standaardverklaring die een duidelijke richting wijst voor de zorg rond ziekte en sterven. Daarin staat voorop dat het leven waardevol is en bescherming verdient. De Levenswensverklaring is er voor iedereen. Elk mens kan immers onverwacht worden geconfronteerd met ziekte of een ongeval. Het geeft rust als uw wil dan op papier staat.

Het geeft rust als uw wil op papier staat

Een kennismaking met de NPV-Levenswensverklaring

De Levenswensverklaring biedt een handvat voor de zorg rond ziekte en sterven. De verklaring benoemt heldere uitgangspunten voor de zorg die u wilt ontvangen. Dat helpt artsen om beslissingen te nemen die passen bij uw levensvisie.

Een wilsverklaring

De Levenswensverklaring is een wilsverklaring. Dat is een rechtsgeldig document voor de momenten dat u niet meer in staat bent om aan te geven wat u wilt. U bent dan wilsonbekwaam geworden. Dat kan bijvoorbeeld als u ernstig ziek wordt, als u buiten bewustzijn bent, of door voortschrijdende dementie.

De Levenswensverklaring is een rechtsgeldig document voor wanneer u niet meer in staat bent om aan te geven wat u wilt.

De wilsverklaring geeft uw zorgverleners een kader om te handelen zoals u gewenst zou hebben. In de verklaring wijst u ook een vertegenwoordiger aan. Dit is een familielid of een andere naaste die namens u spreekt als u uw visie niet meer duidelijk kunt maken. De arts kan dan met hem* overleggen over passende zorg.

* Overall waar u in deze brochure 'hij/hem' leest, kunt u uiteraard ook 'zij/haar' lezen.

De patiënt beslist

Waarom is zo'n wilsverklaring zo belangrijk? In Nederland hebben we afgesproken dat u zelf bepaalt of u een behandeling wel of niet wilt. De arts mag pas met een behandeling starten als u toestemming heeft gegeven. Patiënten vinden dat ook steeds belangrijker: ze willen betrokken worden bij dit beslissingsproces. En artsen verwachten dat een patiënt aangeeft wat hij wil.

Als u wilsonbekwaam bent geworden, kan dat natuurlijk niet meer. Toch moeten er juist dan vaak beslissingen worden genomen over een medische behandeling. Daarom is het goed als u een wilsverklaring heeft. Dan weet de arts wat uw kijk is op (medische) zorg. De Levenswensverklaring maakt bijvoorbeeld duidelijk dat u afwijzend staat tegenover handelingen die actief uw leven beëindigen. Tegelijk geeft de verklaring ook aan dat u overbehandeling wilt voorkomen.

De inhoud van de Levenswensverklaring

De NPV-Levenswensverklaring is gebaseerd op het Bijbelse beginsel dat het leven waardevol is en bescherming verdient.

In de Levenswensverklaring staat omschreven welke zorg u wilt ontvangen en welke uitgangspunten moeten meetellen bij de medische besluitvorming:

- U wilt zo goed mogelijke medische en verpleegkundige zorg, **gericht op genezing**.
- Als genezing niet meer mogelijk is, wilt u zorg **gericht op uw welbevinden**: zorg die uw lijden verlicht en maakt dat u zich zo goed mogelijk kunt voelen.
- De **waarde van uw leven** staat vast. U wilt niet dat de arts een behandeling nalaat omdat hij uw leven niet langer zinvol vindt.
- U vindt **levensbeëindiging geen optie** om een einde te maken aan uw lijden.
- Als het levenseinde onherroepelijk dichtbij komt, wilt u de **ruimte krijgen om te sterven**.
- U wilt dat uw behandelaars **uitvoerig en zorgvuldig overleggen** met uw vertegenwoordiger over uw behandeling en verzorging.
- U geeft uw vertegenwoordiger toestemming om **uw medisch dossier** in te zien.

Persoonlijke toepassing

De Levenswensverklaring is een standaardverklaring met algemene richtlijnen en uitgangspunten. Dat betekent dat u geen specifieke, persoonlijke wensen op het document kunt aangeven. U kunt bijvoorbeeld niet aanvinken of u wel of geen sondevoeding wilt, of dat u wel of niet gereanimeerd wilt worden. Als u de tekst aanpast of zaken toevoegt, verliest het document zijn rechtsgeldigheid.

Toch laat de Levenswensverklaring alle ruimte voor een persoonlijke toepassing. De verklaring schetst duidelijke kaders die passen bij uw levensovertuiging. Binnen die kaders heeft de arts de ruimte om af te wegen wat de best passende zorg is: zorg die aansluit bij uw persoon, bij uw levensvisie en bij de fase van uw ziekte. De arts doet dat in overleg met uw vertegenwoordiger, zodat uw wil steeds bepalend is.

In gesprek over uw visie

De Levenswensverklaring staat dan ook niet op zichzelf. Als u kiest voor deze verklaring, is het belangrijk om ook verder te praten met uw huisarts en uw familie. Dan weten zij zo goed mogelijk wat u wilt. De verklaring is een goede aanzet voor dit gesprek. U kunt samen bespreken hoe u aankijkt tegen medisch-ethische dilemma's rond ziekte en sterven.

De Levenswensverklaring geeft duidelijke uitgangspunten voor passende zorg

Reanimatie

De Levenswensverklaring doet geen uitspraak over wel of niet reanimeren. Wilt u hierover een beslissing nemen? Dan kunt u dit bespreken met uw huisarts. De NPV heeft een aparte brochure ontwikkeld die u helpt bij het nadenken over reanimatie: *Reanimatie. Wat is de juiste keuze?*

npvzorg.nl/reanimatiebrochure

Wie kan u vertegenwoordigen?

*Overweegt u de NPV-Levenswensverklaring aan te vragen?
Dan is het belangrijk om eerst een of meerdere
vertegenwoordiger(s) te zoeken. Hij is uw 'stem' op het moment
dat u niet meer voor uzelf kunt spreken.*

Tip!

Bekijk de video *Vertegenwoordiger NPV-Levenswensverklaring* op **npvzorg.nl/vertegenwoordiger**. Daarin vertellen we in het kort wat het inhoudt om vertegenwoordiger te zijn.

De rol van de vertegenwoordiger

In de Levenswensverklaring legt u vast wie uw vertegenwoordiger is. Dit is degene die uw belangen behartigt als u wilsonbekwaam wordt. Als er een medisch dilemma speelt, gaat de arts met uw vertegenwoordiger in gesprek. Samen bekijken ze welke zorg in uw specifieke situatie het beste aansluit op uw wil.

Door de Levenswensverklaring weet de arts snel wie uw vertegenwoordiger is. Dat geeft duidelijkheid als er beslissingen genomen moeten worden. Want als mensen geen vertegenwoordiger hebben aangewezen, moet de arts zelf zoeken met wie hij kan overleggen. De wet verplicht hem dan om eerst de partner te vragen en daarna een van de kinderen. Maar wat als iemand geen partner of kinderen heeft? Of als de kinderen verschillen van mening? Met de Levenswensverklaring voorkomt u zulke situaties. Het is meteen duidelijk wat u wilt en wie er voor u spreekt.

Wie is geschikt?

Een goede vertegenwoordiger is iemand in wie u alle vertrouwen heeft. Het is een persoon die uw mening respecteert en die dicht bij u staat. Bijvoorbeeld iemand uit uw familie- of vriendenkring. Heeft u iemand op het oog? Bespreek dan met hem of hij u wil vertegenwoordigen. Hij krijgt een verantwoordelijke taak, omdat hij op beslissende momenten met de arts of verpleegkundige zal overleggen over uw behandeling (of: verpleging/ verzorging).

Het is goed om te beseffen dat uw vertegenwoordiger altijd het eerste aanspreekpunt is voor de arts. Wilt u dat uw echtgeno(o)t(e) of partner namens u spreekt? Dan moet u hem of haar dus aanwijzen als uw vertegenwoordiger. Wilt u juist dat een goede vriend uw belangen behartigt, in plaats van een familielid? Dan wijst u deze vriend aan als uw vertegenwoordiger.

Uw eigen huisarts kan u niet vertegenwoordigen, omdat hij degene is die medisch voor u verantwoordelijk is. Ook een organisatie zoals de NPV kan niet als vertegenwoordiger optreden. Het is belangrijk dat u een persoonlijke vertegenwoordiger aanwijst die u goed kent. Vindt u het moeilijk om een vertegenwoordiger te vinden in uw eigen netwerk? Neem dan contact op met de NPV. We kunnen hierin met u meedenken.

Kies een vertegenwoordiger die uw visie goed kan overbrengen

Machtigingsformulier NPV-Levenswens- verklaring

Aanvraagformulier & SEPA-machtiging

Ja, ik vraag de NPV-Levenswensverklaring aan:

Achternaam .....

Voornamen (voluit) .....

Geboortedatum ..... Geboorteplaats .....

Adres ..... Postcode .....

Woonplaats ..... Land .....

Telefoonnummer ..... Mobiel .....

E-mail .....

Mijn vertegenwoordiger(s) is/zijn:

Heeft u meer dan een vertegenwoordiger? Kruis dan eerst hieronder aan wat van toepassing is:

- ☐ **Ik breng een rangorde aan in mijn vertegenwoordigers.** Persoon 1 zal mij vertegenwoordigen. Mocht hij/zij daar niet toe in staat zijn, dan zal de volgende persoon worden benaderd om mijn belangen te behartigen, enzovoorts.
- ☐ **Ik breng geen rangorde aan in mijn vertegenwoordigers.** Al mijn vertegenwoordigers mogen mijn belangen behartigen. Ze nemen (zoveel mogelijk) gezamenlijke besluiten.

Persoon 1

Achternaam .....

Voornamen (voluit) .....

Geboortedatum ..... Geboorteplaats .....

Adres ..... Postcode .....

Woonplaats ..... Land .....

Telefoonnummer ..... Mobiel .....

E-mail .....

Persoon 2

Achternaam .....

Voornamen (voluit) .....

Geboortedatum ..... Geboorteplaats .....

Adres ..... Postcode .....

Woonplaats ..... Land .....

Telefoonnummer ..... Mobiel .....

E-mail .....

Achternaam _____

Voornamen (voluit) _____

Geboortedatum _____ Geboorteplaats _____

Adres _____ Postcode _____

Woonplaats _____ Land _____

Telefoonnummer _____ Mobiel _____

E-mail _____

Bent u niet verzekerd bij *De christelijke zorgverzekeraar*?

Vul dan het gedeelte hieronder in.

- ☐ Ik ben lid van de NPV. Ik machtig de NPV om voor de NPV-Levenswensverklaring eenmalig € 50,- af te schrijven van bankrekeningnummer:

- ☐ Ik ben geen lid van de NPV. Ik meld mij hierbij aan als lid en machtig de NPV de jaarlijkse contributie af te schrijven van mijn bankrekening. Ook machtig ik de NPV om voor de NPV-Levenswensverklaring eenmalig € 50,- af te schrijven van mijn bankrekeningnummer:

Door ondertekening van dit formulier geeft u toestemming aan de NPV en uw bank om het (de) bovenbedoelde bedrag(en) van uw rekening af te schrijven overeenkomstig de opdracht van de NPV. Als u het niet eens bent met deze afschrijving kunt u deze laten terugboeken. Neem hiervoor binnen acht weken na afschrijving contact op met uw bank. Vraag uw bank naar de voorwaarden.

Door het ondertekenen van dit formulier verklaar ik dat ik bovenstaande gegevens naar waarheid heb ingevuld. Daarnaast verklaar ik dat ik mij bewust ben van de inhoud van de NPV-Levenswensverklaring en de verantwoordelijkheid voor mijn vertegenwoordiger(s) die daarbij hoort.

Privacy

- ☒ Ik geef de NPV toestemming de persoonsgegevens van deze aanmelding conform de privacyverklaring te verwerken en mij in de toekomst te informeren over het lidmaatschap.
- ☒ Ik verklaar dat mijn vertegenwoordiger(s) de NPV toestemming geeft/geven om zijn/hun persoonsgegevens te verwerken in het kader van de Levenswensverklaring.

Blijf op de hoogte

- ☐ Ik wil liever niet op de hoogte blijven van het werk van de NPV per e-mail.
- ☐ Ik wil geen telefonisch contact over het werk van de NPV met een verzoek om steun.

Datum:

Handtekening:

Meerdere vertegenwoordigers

Het is ook mogelijk om twee of drie vertegenwoordigers aan te wijzen. Op het aanvraagformulier kunt u aangeven hoe de bevoegdheid verdeeld is bij meer vertegenwoordigers. Er zijn twee opties:

- **U kiest voor een rangorde.** De arts zal dan overleggen met de eerste vertegenwoordiger die op de Levenswensverklaring genoemd wordt. Deze persoon is bevoegd om namens u te spreken. Pas als deze eerste vertegenwoordiger daar niet toe in staat is (bijvoorbeeld door ziekte), is de tweede vertegenwoordiger bevoegd om voor u te spreken, enzovoorts.
- **Er is geen rangorde.** Al uw vertegenwoordigers zijn bevoegd om namens u te spreken. Ze nemen (zoveel mogelijk) gezamenlijk besluiten, in samenspraak met de arts.

Uw keuze wijzigen

U kunt uw vertegenwoordiger(s) later altijd wijzigen. Misschien is degene die u aangewezen heeft, op een gegeven moment niet meer in staat om u te vertegenwoordigen. Het kan ook zijn dat uw verhouding met hem verandert. Bij het aanvragen van de Levenswensverklaring ontvangt u een wijzigingsformulier waarop u een nieuwe vertegenwoordiger kunt aangeven.

NPV-Advieslijn

Een vertegenwoordiger kan geconfronteerd worden met moeilijke medisch-ethische dilemma's. Maar hij staat er niet alleen voor. Bij vragen kan hij altijd contact opnemen met de NPV-Advieslijn. Onze deskundige medewerkers kunnen meedenken en advies geven. U vindt de contactgegevens achter in deze brochure.

Juridische vragen over de verklaring

*Hoe zit het met de rechtsgeldigheid van de NPV-Levenswensverklaring?
En wat zijn de richtlijnen voor het aanvragen?*

Rechtsgeldigheid en duur

De Levenswensverklaring valt onder de zogenoemde Wet op de geneeskundige behandelingsovereenkomst (WGBO). Het is een goedgekeurde wilsverklaring. Zodra u datum en handtekening onder de Levenswensverklaring heeft gezet, is dit document rechtsgeldig. U hoeft de verklaring niet te laten vastleggen door een notaris. De verklaring hoeft ook niet ondertekend te worden door uw huisarts of uw familie.

Als u wilsonbekwaam bent geworden, staat uw visie zwart op wit in dit juridisch geldige document. Voor de arts biedt dit duidelijke kaders voor uw behandeling. Het is dan ook belangrijk dat uw huisarts en uw familie op de hoogte zijn van de verklaring. De arts zal de verklaring ook opnemen in uw medisch dossier.

De verklaring is geldig totdat u haar intrekt of aanpast, bijvoorbeeld omdat u een andere vertegenwoordiger heeft gekozen. U kunt daarvoor het wijzigingsformulier gebruiken dat u na de aanvraag ontvangt.

*Het is belangrijk dat uw huisarts
en uw familie op de hoogte zijn
van de verklaring*

Richtlijnen bij het aanvragen

Een wilsverklaring kan alleen aangevraagd worden door iemand die wilsbekwaam is. Op het moment dat u de wilsverklaring ondertekent, moet u de inhoud kunnen begrijpen en de consequenties kunnen overzien.

Soms willen mensen de verklaring alsnog invullen voor een naaste die al wilsonbekwaam is geworden. Dat kan en mag niet.

Misschien zit u in de situatie dat uw naaste wilsonbekwaam is en geen vertegenwoordiger aangewezen heeft. Dan mag volgens de wet een familielid als vertegenwoordiger optreden. Daarbij geldt: de eerst aangewezen is de partner, dan de kinderen, dan een broer/zus. Alleen als er geen directe familie is, zal de arts beslissen.

Levenswensverklaring en levenstestament

Als u wilsonbekwaam wordt, zijn er behalve medische kwesties ook allerlei andere zaken die geregeld moeten worden. Denk bijvoorbeeld aan een aanvraag voor de Wet Langdurige Zorg bij het Centrum Indicatiestelling Zorg (CIZ). Of aan het beheer van uw financiën of huisvesting. Bij de notaris kunt u daarvoor een zogeheten levenstestament laten opstellen. Daarin legt u uw wensen vast en wijst u iemand aan die uw belangen behartigt voor deze zaken. In het levenstestament zit ook een medische paragraaf. Hierin kunt u een wilsverklaring opnemen en een vertegenwoordiger aanwijzen. U kunt de Levenswensverklaring dan ook opnemen in uw levenstestament:

○ Wilt u een levenstestament laten opmaken en heeft u al een Levenswensverklaring?

Dan is het belangrijk dat u in de medische paragraaf van het levenstestament verwijst naar de Levenswensverklaring.

U voegt de verklaring als bijlage bij het levenstestament.

Let op: benoemt u in het levenstestament een gevolmachtigde voor medische zaken? Dan moet dit dezelfde persoon zijn als de vertegenwoordiger in uw Levenswensverklaring.

○ Wilt u een levenstestament laten opmaken en heeft u nog geen Levenswensverklaring?

Dan kunt u de notaris vragen om de tekst van de Levenswensverklaring meteen mee te nemen in het levenstestament. De notaris kan op NotarisNet een model vinden van het levenstestament inclusief Levenswensverklaring. U hoeft de verklaring dan niet meer aan te vragen bij de NPV.

Aanvragen?

Zo werkt het

Wilt u een NPV-Levenswensverklaring aanvragen? Wacht er dan niet te lang mee. Het is een rustgevende gedachte dat uw wil vastligt. U kunt hiervoor het aanvraagformulier in deze brochure gebruiken.

Uw vertegenwoordiger in beeld?

Voordat u de Levenswensverklaring aanvraagt, is het nodig dat u een vertegenwoordiger heeft gekozen (zie pag. 7). Heeft u een vertegenwoordiger op het oog? Ga dan eerst met hem in gesprek en vraag of hij uw vertegenwoordiger wil zijn. Zodra u iemand heeft gevonden die u kan vertegenwoordigen, kunt u de verklaring aanvragen.

Kosten en aanvraag

De Levenswensverklaring is beschikbaar voor leden van de NPV. Bent u geen lid? Dan kunt u zich via het aanvraagformulier meteen aanmelden als lid. Informatie over de kosten van de NPV-Levenswensverklaring en de jaarlijkse contributie voor het lidmaatschap kunt u vinden op het aanvraagformulier in deze brochure.

Ontbreekt het aanvraagformulier in de brochure? Neem dan contact met ons op **(0318) 54 78 88** of kijk op **npvzorg.nl/levenswensverklaring**.

Tip!

Bent u verzekerd bij *De christelijke zorgverzekeraar*? Dan kan de NPV de kosten voor de Levenswensverklaring declareren bij de zorgverzekering. U kunt dit aangeven op het aanvraagformulier.

In gebruik nemen

Als u de verklaring heeft aangevraagd, ontvangt u een informatiemap. Daarin zit een kort stappenplan dat u helpt om de verklaring in gebruik te nemen. Verder vindt u in de map de volgende materialen:

→ De Levenswensverklaring

U ontvangt meerdere exemplaren van de verklaring om te ondertekenen. Voor uzelf, uw vertegenwoordiger(s), uw huisarts en voor het NPV-archief.

→ De Levenswenspas

Deze pas op creditcardformaat kunt u bij zich dragen. Zo weten hulpverleners in geval van nood snel dat u een wilsverklaring heeft. De pas is géén vervanging voor de papieren verklaring.

→ Twee informatiebrochures

U ontvangt een brochure voor de houder (uzelf) en de vertegenwoordiger. Daarin vertellen we meer over het gebruik van de verklaring en de visie erachter. We geven ook tips voor uw gesprek met de huisarts en met de vertegenwoordiger.

→ Een brief voor de huisarts

Deze brief kunt u afgeven bij de huisarts voordat u met hem in gesprek gaat over de verklaring.

→ Een wijzigingsformulier

Hiermee kunt u uw gegevens aanpassen.

Meer weten?

Misschien heeft u na het lezen van deze brochure nog vragen over de Levenswensverklaring. Aarzel dan niet om contact met ons op te nemen. We helpen u graag verder. Voor dringende vragen zijn we snel bereikbaar, zodat u niet hoeft te wachten op een antwoord. Achter in deze brochure vindt u onze contactgegevens.

Stel uw vraag aan de NPV

U kunt op verschillende manieren contact opnemen met de NPV-Advieslijn:

Telefoon

U kunt uw vraag telefonisch aan ons stellen via **(0318) 54 78 88**. Dat kan zo nodig 24 uur per dag, 7 dagen per week. Bijvoorbeeld als u een beslissing moet nemen over het stoppen van een behandeling.

E-mail

Stel uw vraag via ons beveiligde contactformulier op npvzorg.nl/advieslijn of mail naar NPV-advieslijn@npvzorg.nl.

Chat

U kunt ook chatten met de NPV-Advieslijn via npvzorg.nl/advieslijn.

Keuzehulp ‘Tijdig nadenken over het levenseinde’

Er komen veel vragen op u af als u nadenkt over het levenseinde. Daarom heeft de NPV een keuzehulp ontwikkeld die u richting geeft bij het nadenken over het levenseinde. Zo kunt u in beeld krijgen wat u écht belangrijk vindt.
npvzorg.nl/keuzehulp-levenseinde

Over de NPV

Het leven is een gave van de Schepper zelf. Dat leven is kostbaar en verdient bescherming; van het allerprilste begin tot aan het einde. De NPV komt op voor het mensenleven. Voor leven dat kwetsbaar en broos is, voor ieder mens, in welke levensfase dan ook. Wij doen dat door het bieden van persoonlijk advies en toerusting bij medisch-ethische vragen, beleidsbeïnvloeding en het bieden van vrijwillige (terminale) thuishulp en ondersteuning van mantelzorgers. NPV-Thuishulp geeft concreet handen en voeten aan de Bijbelse oproep tot zorgzaamheid en solidariteit en geeft hulp aan iedereen die dat nodig heeft.

